

Sygn. akt: I C 219/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2019 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Monika Muszko - Adamczak
Protokolant:	protokolant sądowy Elżbieta Leszczewska

po rozpoznaniu w dniu 11 marca 2019 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa M. J.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. odstępuje od obciążania powódki kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej.

SSO Monika Muszko - Adamczak

Sygn. akt I C 219/17

UZASADNIENIE

Powódka M. J. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) w W. kwoty 75.646,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz o obciążenie pozwanej kosztami procesu.

W uzasadnieniu wskazała, iż w dniu 24 stycznia 2009 roku mąż powódki K. J. uległ wypadkowi przy pracy, świadcząc pracę na rzecz (...) w upadłości likwidacyjnej, w następstwie którego zmarł. Powódka podała, iż po śmierci męża skontaktowała się z adwokatem D. L., celem powierzenia mu spraw związanych z wypadkiem i udzieliła mu pełnomocnictwa, którego przedmiotem było uzyskanie wszelkich możliwych roszczeń należnych powódce w związku z wypadkiem, bez względu na ich charakter i podstawę prawną. Wskazała, że zawierzyła wiedzy i doświadczeniu Kancelarii, gdyż nie znała się na roszczeniach, jakie jej przysługują, nie odróżniała przykładowo roszczenia o odszkodowanie od roszczenia o zadośćuczynienie, ani nie miała wiedzy, jakich innych roszczeń może się domagać. Podała, że zaufała mecenasowi, umowa między nimi nie została sporządzona na piśmie. Wskazała, że pełnomocnik wniósł pozew o zapłatę odszkodowania i zadośćuczynienie, ale zaniechał zgłoszenia roszczenia w zakresie należności odsetkowych.

Powódka podała nadto że w dniu 2 października 2015 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach – Wydział XII Gospodarczy ogłosił upadłość (...) w G. obejmującą likwidację majątku dłużnika. Powódka dodała, że 30 października 2015r. jej pełnomocnik zgłosił wierzytelność do masy upadłości, wskazując iż zgłoszenie dotyczy niespełnionego do końca roszczenia wynikającego z wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 12.05.2012r., przy czym pełnomocnik

ponownie nie zgłosił roszczenia odsetkowego, pomimo że był do tego uprawniony. Równocześnie powódka podała, że w okresie biegu terminu do zgłoszenia wierzytelności kontaktowała się z pełnomocnikiem w celu omówienia dalszych losów sprawy, związanych z faktem ogłoszenia upadłości zobowiązanej spółki i w tym czasie nie została poinformowana przez pełnomocnika o możliwości zgłoszenia roszczeń o odsetki bezpośrednio do masy upadłości bez konieczności uzyskiwania orzeczenia sądowego, jak również nie została uświadomiona że na jej rzecz odsetki nie zostały zasądzone.

Jako podstawę roszczenia powódka powołała art. 805 § 1 i 2 w zw. z art. 821 kc oraz art. 822 § 1 kc w zw. z art. 471 §1 kc, wskazując iż pozwana spółka ponosi odpowiedzialność za działanie adwokata objętego ochroną ubezpieczeniową na podstawie umowy OC.

Pozwana spółka wniosła o oddalenie powództwa oraz obciążenie powoda kosztami procesu.

W uzasadnieniu strona pozwana wskazała, że roszczenie, o którym mowa w pozwie, powódka wywodzi z faktu świadczenia przez adw. D. L. pomocy prawnej na podstawie zawartej między nimi ustnej umowy zlecenia (art. 734 k.c.), w związku z czym do okoliczności związanych z nieprawidłowym wykonywaniem zlecenia przez pełnomocnika będą miały zastosowanie przepisy o odpowiedzialności kontraktowej z art. 471 k.c. Przepis ten przewiduje, iż dłużnik zobowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Wymagany elementem dla przyjęcia odpowiedzialności z art. 471 k.c. jest możliwość stwierdzenia zajścia związku przyczynowego pomiędzy zawinionym działaniem osoby, a powstałą szkodą, rozumianą jako rzeczywisty uszczerbek majątkowy powstały wbrew woli poszkodowanego. Pozwana podała, że dla przypisania podmiotowi odpowiedzialności odszkodowawczej kontraktowej konieczne jest przypisanie temu podmiotowi winy oraz wykazanie istnienia zgodnie z art. 361 § 1 k.c., adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy działaniem podmiotu, a zaistniałą szkodą. Należy tu podkreślić, iż wedle tego przepisu podmiot ponosi odpowiedzialność jedynie za normalne następstwa swego działania lub zaniechania. Skutki te winny być więc skutkami typowymi lub oczekiwanymi w zwykłej kolei rzeczy. Wyżej wymienione przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej, zaistnienie szkody, zawinione działanie bądź zaniechanie w postaci niewykonania bądź nienależytego wykonania zobowiązania, istnienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy działaniem bądź zaniechaniem podmiotu a powstałym skutkiem w postaci szkody muszą być spełnione kumulatywnie, aby można było przypisać podmiotowi odpowiedzialność odszkodowawczą z art. 471 k.c. W ocenie pozwanej, w przedmiotowej sprawie nie jest możliwe stwierdzenie kumulatywnego wystąpienia wszelkich przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej po stronie adw. D. L., co implikuje brak możliwości uznania odpowiedzialności akcesoryjnej po stronie (...) S.A. Zgodnie bowiem z brzmieniem art. 6 k.c., to na stronie powodowej, w przypadku wystąpienia z roszczeniem odszkodowawczym spoczywa ciężar udowodnienia kumulatywnego wystąpienia wyżej wskazanych przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, a w przedmiotowej sprawie powódka w żadnej mierze nie wykazała łącznego wystąpienia przesłanek, na podstawie których można byłoby przypisać ubezpieczonemu odpowiedzialność odszkodowawczą, na podstawie art. 471 k.c. Pozwana z daleko idącej ostrożności podniosła zarzut przedawnienia roszczenia oraz zakwestionowała wysokość szkody.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 stycznia 2009 roku mąż powódki K. J. uległ wypadkowi przy pracy, świadcząc pracę na rzecz (...), w następstwie którego zmarł.

Po śmierci męża powódka skontaktowała się z adwokatem D. L., celem powierzenia mu spraw związanych z wypadkiem i udzieliła mu pełnomocnictwa, którego przedmiotem było uzyskanie wszelkich możliwych roszczeń należnych powódce w związku z wypadkiem, bez względu na ich charakter i podstawę prawną.

Pełnomocnik powódki złożył pozew o zadośćuczynienie, nie wskazując, że wnosi również o zasądzenie odsetek. Prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 8 maja 2012 roku w sprawie o sygn. akt VII P 45/10

zasądzono od (...) na rzecz powódki kwotę 105.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia. Sąd w uzasadnieniu wskazał, że nie orzekł o odsetkach, bowiem powódka ich nie żądała.

W dniu 2 października 2015 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach – Wydział XII Gospodarczy ogłosił upadłość (...) w G. obejmującą likwidację majątku dłużnika

Dysponując wydanym wyrokiem pełnomocnik powódki dnia 30 października 2015r. zgłosił wierzytelność do masy upadłości, wskazując iż zgłoszenie dotyczy niespełnionego do końca roszczenia wynikającego z wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 12.05.2012r., przy czym pełnomocnik nie zgłosił roszczenia odsetkowego, pomimo że był do tego uprawniony. W okresie biegu terminu do zgłoszenia wierzytelności powódka kontaktowała się z pełnomocnikiem, w celu omówienia dalszych losów sprawy, związanych z faktem ogłoszenia upadłości zobowiązanej spółki i w tym czasie nie została również poinformowana przez pełnomocnika o możliwości zgłoszenia roszczeń o odsetki bezpośrednio do masy upadłości, bez konieczności uzyskiwania orzeczenia sądowego, jak również nie została uświadomiona że na jej rzecz odsetki nie zostały zasądzone.

Adwokat D. L. nie poinformował powódki o możliwości zgłoszenia i dochodzenia roszczenia o odsetki, nie wystąpił z takim roszczeniem w imieniu powódki, nie zawarł tego roszczenia w pozwie ani w żadnym innym piśmie do spółki (...). Skoncentrował się na roszczeniu o zadośćuczynienie i na sprawie, która toczyła się kilka lat i powoływanych było kilku biegłych. Wydawało mu się wówczas, że interesy powoda są dobrze reprezentowane. W znacznej mierze był zasugerowany treścią pierwotnego wezwania i zgłoszonych tam roszczeń, sporządzonego przez współnika z większym doświadczeniem. Przyznał, że wówczas on sam miał niewielkie doświadczenie w sprawach przez sądami pracy, a z perspektywy zdobytego doświadczenia może inaczej by potraktował sprawę powódki i rozważył inne wątki i być może popełnił wówczas błąd.

Pismem z dnia 31 sierpnia 2016 roku, skierowanym do D. L. powódka oświadczyła, że odwołuje pełnomocnictwo do zastępowania w sprawie.

Do tej pory, przed ogłoszeniem upadłości (...) wypłacił powódce ok. 30% z zasądzonego przez Sąd roszczenia. Powódka uzyskała ok. 30-40 tysięcy złotych z zasądzonej kwoty 105 tysięcy złotych. Po ogłoszeniu upadłości, powódka nie otrzymała już żadnych kwot. Postępowanie upadłościowe nadal jest w toku.

Powódka zgłosiła roszczenie do (...) S.A. domagając się roszczenia odszkodowawczego z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej adwokata D. L. w związku z nienależytym świadczeniem przez niego pomocy prawnej w postępowaniu sądowym, a następnie postępowaniu egzekucyjnym. Pozwana odmówiła zapłaty roszczenia.

Wysokość roszczenia powódka wyliczyła na dzień ogłoszenia upadłości, czyli 2 października 2015 roku, kwotą przyjętą do obliczeń była kwota zasądzonego roszczenia, odsetki obliczono od 16 stycznia 2010 roku, czyli daty doręczenia pozwu w sprawie VII P 44/10. Do kwoty dochodzonego odszkodowania doliczono kwotę skapitalizowanych odsetek za okres od 1 marca 2017 roku do 3 lipca 2017 roku.

(dowody: korespondencja powódki i ubezpieczycielem, akta szkodowe nr (...), przesłuchanie świadków: adwokata D. L. – k. 108-; przesłuchanie świadka A. W. k.109, K. Z. k. 110; przesłuchania powódki k.127, dokumenty z akt sprawy Sądu Okręgowego w Gliwicach VIII P45/10, pismo komornika ze sprawy KM 339/14 z dnia 15.10.2015r., akt sprawy XII GU 238/15, akt sprawy XII GUp 84/15)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego, zgromadzonego w sprawie, który uznał za spójny, logiczny i wzajemnie uzupełniający się. Stan faktyczny nie był zresztą przedmiotem sporu. Strony nie składały dalszych wniosków dowodowych, a przeprowadzone postępowanie Sąd uznał za wystarczające do merytorycznego rozpoznania sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu z uwagi na brak wykazania szkody po stronie powódki.

Powódka dochodziła odszkodowania z tytułu niewykonania zobowiązania, czyli na podstawie art. 471 kc. Zgodnie z tym przepisem, dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Odpowiedzialność dłużnika została w tym przepisie ukształtowana na zasadzie winy i uzależniona jest od wystąpienia przesłanek odpowiedzialności, tj. szkody, którą poniósł wierzyciel, niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania na skutek okoliczności, za które dłużnik z mocy umowy lub ustawy ponosi odpowiedzialność, oraz związku przyczynowego między faktem nienależytego wykonania lub niewykonania zobowiązania a szkodą. Ciężar dowodu w tym zakresie, zgodnie z art. 6 k.c., spoczywa na wierzycielu.

Powódkę i jej pełnomocnika łączyła ustna umowa zlecenia, na mocy której ubezpieczony zobowiązał się do prowadzenia sprawy przeciwko pracodawcy zmarłego męża powódki. Na stronie powodowej, zgodnie z art. 6 kc spoczywał ciężar dowodu, czy na skutek braku wystąpienia przez pełnomocnika powódki z roszczeniem odsetkowym powódka poniosła realną szkodę. Powódka winna była wykazać uszczerbek majątkowy oraz fakt wystąpienia tego uszczerbku w związku z zaniechaniem pełnomocnika, czyli ubezpieczonego. Z kolei na stronie pozwanej ciążył obowiązek wykazania, iż niewykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które pozwana jako ubezpieczyciel (art.822 par.1 kc) nie jest odpowiedzialna.

Wynik przeprowadzonego postępowania dowodowego nakazywał przyjęcie wniosków iż powódka nie wykazała by w związku z postępowaniem pełnomocnika poniosła szkodę.

Sąd rozpoznając sprawę, oprzeć się musiał na materiale dowodowym w postaci dokumentów, złożonych do akt oraz dowodów z przesłuchania świadków oraz strony.

Odnosząc się do istnienia przesłanek odpowiedzialności pozwanej spółki w pierwszej kolejności należy wskazać, iż powódka nie wykazała zarówno faktu poniesienia szkody jak i jej wysokości. Powódka dochodziła zapłaty kwot wskazanych w pozwie tytułem niewykonania umowy (za brak zgłoszenia żądania odsetek). Wskazać jednakże należy, że powódka uzyskała jedynie 30% zasądzonego przez Sąd roszczenia głównego i to przed ogłoszeniem przez (...) upadłości. W ocenie Sądu, powódka nie wykazała więc realnej szkody, którą miała ponieść wskutek działań jej pełnomocnika, gdyż nawet zasądzone świadczenie nie zostało wyegzekwowane. Po ogłoszeniu upadłości powódka nie uzyskała już żadnych kwot tytułem zasądzonego świadczenia. Tak więc roszczenie odsetkowe, nawet gdyby zostało prawidłowo zgłoszone, i tak nie zostałyby wyegzekwowane.

Wskazać nadto należy, iż łącząca strony, tj. powódkę i ubezpieczonego adwokata umowa należy do umów o świadczenie usług, polegających w tym przypadku na dokonaniu czynności prawnych dla innej osoby. Umowę zlecenia zalicza się przy tym do zobowiązań starannego działania, a nie zobowiązań rezultatu. Chociaż sama definicja zakłada dążenie do osiągnięcia określonego rezultatu – dokonania czynności prawnej, jednakże w razie jego nieosiągnięcia, ale jednoczesnego dołożenia wszelkich starań w tym kierunku, przy zachowaniu należytej staranności, zleceniobiorca nie ponosi odpowiedzialności za niewykonanie zobowiązania. Strony umowy umawiały się na prowadzenie sprawy, bez określania konkretnego rezultatu tego działania.

Zgodnie z art. 822§1 kc, przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Ponieważ w przedmiotowej sprawie nie zostało wykazane, aby powódka poniosła szkodę wskutek działania pełnomocnika, Sąd powództwo oddalił.

Mając powyższe na uwadze powództwo podlegało oddaleniu. O kosztach procesu orzeczono na zasadzie art. 102 kpc mając na uwadze sytuację zdrowotną oraz materialną powódki.